

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 31/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi kunnallisesta viranhaltijasta ja laiksi kuntalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä lokakuuta 2002 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kunnallisesta viranhaltijasta ja laiksi kuntalain muuttamisesta (HE 196/2002 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 64/2002 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Minna-Liisa Rinne, sisäasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Tuula Majuri, oikeusministeriö
- hallitussihtööri Kari Peltonen, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Matti Lahtinen, opetusministeriö
- hallitusneuvos Esa Lonka, työministeriö
- presidentti Pekka Hallberg, korkein hallinto-oikeus
- hallinto-oikeustuomari Ritva Routio, Helsingin hallinto-oikeus

- lakiasiainpäällikkö Kari Prättälä, Suomen Kuntaliitto
- neuvottelupäällikkö Heikki Saipio, Kunnallinen työmarkkinalaitos
- lakimies Matti Koskinen, Kunta-alan unioni
- lakimies Jouni Vattulainen, AKAVA-JS ry
- apulaisosastopäällikkö Markku Poutala, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- neuvottelupäällikkö Jukka Kauppala, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
- professori Olli Mäenpää
- professori Kaarlo Tuori.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sosiaali- ja terveysministeriö
- työtuomioistuin
- Kunnallinen eläkevakuutus
- Työttömyysvakuutusrahasto
- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
- Seinäjoen kaupunki
- Kirkkohallitus
- Suomen Lääkäriliitto ry
- Kunnallisvirkamiesliitto KVL ry
- Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
- Tehy ry
- Tekniikan ja peruspalvelujen neuvottelujärjestö KTN ry
- Toimihenkilöiden neuvottelujärjestö TNJ ry
- Työttömyyskassojen yhteisjärjestö ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kunnallisesta viranhaltijasta. Lisäksi ehdotetaan eräitä muutoksia kuntalaissa säädettyihin henkilöistöä koskeviin säännöksiin. Esitys on laadittu ottaen huomioon erityisesti uuden perustuslain säännökset.

Kunnallisesta viranhaltijasta annettavassa laissa säädettäisiin asioista, joista nykyään säädetään kunnallisen viranhaltijan palvelussuhdeturvallaissa ja kuntalain 6 luvussa. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi niistä viranhaltijan oikeusasemaa koskevista asioista, joista nykyään määrätään kunnallisissa virkasäännöissä, mutta joista tulisi säätää lain tasolla. Laki korvaisi kunnallisen viranhaltijan palvelussuhdeturvasta annetun lain.

Kuntalakiin jäisivät kunnan henkilöstöä koskeva yleinen säännös, jonka mukaan kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsuhteessa kuntaan, sekä viran perustamista ja lakkauttamista koskevat säännökset. Myös kunnanjohtajaa koskevat erityissäännökset säilyisivät edelleen kuntalaissa.

Kuntalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se nykyistä paremmin ilmaisisi, milloin henkilö otetaan virkasuhteeseen. Ehdotuksen mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Säännöksellä ei puuttuttaisi erityislainsäädännössä oleviin virkasuhteen käyttöä määrittäviin säännöksiin.

Kuntalain edellä mainittuun muutokseen liittyen ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, joiden perusteella virkasuhde voidaan muuttaa työsuhteeksi, jos tehtäviin ei sisälly julkisen valtan käyttöä.

Kunnallista viranhaltijaa koskevaan lakiesitykseen liittyen kuntalaista ehdotetaan kumottavaksi muun muassa virkasääntöjen antamista koskeva valtuutussäännös. Vastaisuudessa virkasäännössä tai muussa johtosäännössä ei voisi olla viranhaltijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevia määräyksiä siten kuin nykyisin.

Viranhaltijaa koskevaan lakiesitykseen sisältyy myös eräitä aineellisia uudistuksia ja täsmennyksiä. Lakiin sisältyvät muun muassa säännökset liikkeen luovutus -periaatteen soveltamisesta virkasuhteessa, viranhaltijan oikeudesta korvaukseen laittoman irtisanomisen ja lomautuksen johdosta menettämistään ansioista sekä viranomaisen velvollisuudesta seurata virasta pidättämisen perusteita ja tehdä tarvittaessa uusi päätös. Esityksessä ehdotetaan myös viranhaltijalle nykytilasta poikkeavaa oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuutta virkasuhteen päättämistä koskevissa riidoissa.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan samanaikaisesti kuuden kuukauden kuluttua niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esitys pohjautuu hallintovaliokunnan mietintöön sisältyvään lausumaan, jonka mukaan kolmikantaisen valmistelun pohjalta tulee antaa eduskunnalle valtion virkamieslain tapaan ja sen kirjoittamistapaa seuraten hallituksen esitys kunnallisen viranhaltijan asemasta, johon kootaan kattavasti säännökset kunnallisen viranhaltijan oikeusasemasta (HaVM 9/2000 vp; EV 46/2000 vp, HE 1/2000 vp). Samalla halli-

tuksen esityksen taustalla on myös tarve järjestää kunnallisen viranhaltijan oikeusasema lainsäädännössä perustuslain kannalta asianmukaisella tavalla.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki kunnallisesta viranhaltijasta

7 §. Terveystilaa koskeva selvitys. Valiokunta ehdottaa 7 §:n 3 momenttiin kielellistä täsmennystä siten, että momentin toisen virkkeen ilmaisu "kuluttua" muutetaan muotoon "kulussa".

18 §. Sivutoimi ja kilpaileva toiminta. Valiokunta ehdottaa 18 §:n 1 momenttia täsmennettäväksi vastaamaan valtion virkamieslain (750/1994) 18 §:n 4 momenttia siten, että sivutoimen käsitteeseen liittyvän työn tulee olla vastikkeellista, palkattua työtä.

19 §. Terveystietojen antaminen. Valiokunta ehdottaa 19 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen täsmennämistä siten, että viranhaltijalla on velvollisuus antaa terveystilansaanssa koskevia tehtävän hoitamisen edellyttämän työ- tai toimintakyvyn selvittämiseksi "tarpeellisia" tietoja.

Lisäksi valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin tehtäväksi kielellisen korjauksen muuttamalla sanan "aiheutuvat" muotoon "aiheutuvissa".

25 §. Viranhaltijan asema liikkeen luovutuksessa. Valiokunta ehdottaa 25 §:n 2 momentissa sääntelyn selkeyttämistä jäsentelemällä momentti uudelleen seuraavasti: "Edellä 1 momentissa tarkoitettussa luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle omistajalle tai haltijalle (*poist.*). Jos luovutus tapahtuu yksityisoikeudelliselle yhteisölle tai säätiölle, siirtyvät viranhaltijat työsopimussuhteeseen luovutuksensaajan palvelukseen. *Mitä edellä on lausuttu oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymisestä, ei tällöin kuitenkaan koske niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat nimenomaan virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle.*"

Ehdotettu muutos ei muuta säännöksen sisältöä.

30 §. Lomauttaminen. Valiokunta ehdottaa 30 §:n 4 momentin jakamista kahteen momenttiin esityksen perusteluista ilmenevän alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti siten, että hallituksen esityksen 4 momentin ensimmäinen virke erotetaan omaksi 4 momentikseen, jolloin loppuosa alkuperäisestä 4 momentista muuttuu uudeksi 5 momentiksi.

31 §. Lomautusmenettely. Valiokunta ehdottaa 31 §:n 2 momentin ensimmäiseen virkkeeseen kielellistä muutosta seuraavasti: "Lomautusta koskeva päätös on annettava *viranhaltijalle tiedoksi kirjallisesti* vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista."

34 §. Virkasuhteen päättyminen ilman irtisanomista. Valiokunta ehdottaa 1 momentin 5 kohdan tarkistamista vastaamaan 7 §:n 3 momentissa käytettyä ilmaisua seuraavasti: "5) kun viranhaltijan tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ehdollista valintaa ei vahvisteta, *valinnan raukeamista koskevan päätöksen* tiedoksisaanti-päivää seuraavasta päivästä lukien; tai".

45 §. Menettyjen ansioiden korvaaminen. Vuoden 2003 alusta on tullut voimaan uusi työttömyysturvalaki (1290/2002), jolla on kumottu aiempi työttömyysturvalaki (602/1984) ja laki työmarkkinatuesta (1542/1993). Valiokunta ehdottaa 45 §:ää tarkistettavaksi ottaen huomioon edellä mainittu uudistus, jossa muun muassa etuuksien nimet osittain muuttuivat.

Lisäksi valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi uuden 5 momentin, jossa epäselvyyksien välttämiseksi ylimenokaudella säädettäisiin viittauksesta aikaisempien säännösten nojalla maksettuihin vastaaviin etuuksiin seuraavasti: "*Mitä tässä pykälässä säädetään ansiopäivärahasta, peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta, koskee myös työttömyysturvalain (602/1984) perusteella maksettua ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa ja peruspäivärahaa sekä työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) perusteella maksettua työmarkkinatukea. (Uusi 5 mom.)*"

53 §. *Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen.* Hallituksen esityksessä ehdotetun perusteella oikeudenkäynnin osapuolet asettuisivat oikeudenkäyntikulujen osalta eriarvoiseen asemaan siten, että virkasuhteen heikommalla osapuolella pääsäännön mukaan olisi korvausvelvollisuus, mutta työnantajan vastaava velvollisuus olisi harkinnanvarainen.

Vaikka 2 momentin suhteellisen väljät säännökset siitä, milloin viranhaltijaa ei velvoitettaisi korvaamaan työnantajan oikeudenkäyntikulua, tasapainottavat sääntelyä, on perustuslakivaliokunnan lausuntoonkin viitaten asianmukaista ulottaa viranhaltijoita koskevaksi ehdotettu oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva sääntely myös työnantajiin. Tämän johdosta hallintovaliokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia tarkistettavaksi siten, että se koskee myös viranomaisia. Valiokunnan ehdottama muotoilu tarkoittaa sitä, että jos päätös osaksikin kumotaan, viranomaisena voidaan velvoittaa korvaamaan viranhaltijan oikeudenkäyntikulut. Viranhaltijan heikompi asema huomioon ottaen hänen velvollisuuteensa korvata oikeudenkäyntikulut on suhtauduttava pidättyvästi. Yleisissä tuomioistuimissa suuret oikeudenkäyntikulut saattavat käytännössä vaarantaa kansalaisten mahdollisuuksia hakea oikeusturvaa oikeudenkäynnin avulla.

54 §. *Yhdistymisvapaus.* Perustuslain 13 §:n 2 momentissa turvattuun yhdistymisvapauteen sisältyy muun muassa oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa 54 §:n 1 momentista poistettavaksi kriteerin "luvallinen".

2. Laki kuntalain muuttamisesta

44 §. *Kunnan henkilöstö.* Pykälän 2 momentin mukaan tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan virkasuhteessa. Valiokunta toteaa, että asiantuntijakuulemisessa on perustellusti epäilty julkisen vallan käytön käsitteen sopivuutta virkasuhteen käyttöalan määrittelyyn. Julkisen vallan käsitteen käyttäminen saattaa rajata virkasuhteen henkilöllisen soveltamisalan

liian suppeaksi. Sääntelyllä on erityistä merkitystä esimerkiksi terveydenhuollossa. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty vaihtoehdoksi määrittellä virkasuhteen käyttöala julkisen hallinto- tehtävän käsitteen kautta.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan ehdotettu kuntalain muotoilu ei ole ongelmallinen perustuslain kannalta edellyttäen, että julkisen vallan käsite tulkitaan riittävän laajasti ja että virkasuhdetta käytetään silloinkin, kun henkilön tehtäviin kuuluu vain vähäisessä määrin julkisen vallan käyttöä. Hallintovaliokunta toteaa, että sääntelyä on tarkasteltava säätämisyjärjestyskysymystä laajemmin julkisyhteisön tehtävien hoitamisen kannalta.

Valiokunta pitää lähtökohtana, että julkisyhteisön tehtäviä hoidettaessa korostetaan niiden hoitamisen lainmukaisuutta, yhtenäisyyttä ja objektiivisuutta. Nämä seikat puoltavat virkasuhteen laajaa käyttöalaa. Kunnan hoidettavana olevissa tehtävissä on kysymys muun muassa erilaisista hyvinvointipalveluista ja tehtäviin voi sisältyä myös esimerkiksi yksilöön kohdistuvaa päätöksentekoa.

Hallituksen esityksessä julkisen vallan käytön omaksumisessa virkasuhteen käyttöalan määrittelijänä on kiinnitetty huomiota niihin seikkoihin, joilla virkasuhteisuuden tarpeellisuutta on paljolti perusteltu. Virkamieshallintoperiaate lähtee julkisen vallan käytöstä: julkista valtaa voivat käyttää vain viranomaiset ja viranomaisten nimissä vain laillisesti virkoihinsa nimittetyt virkamiehet. Periaatteen tarkoituksena on turvata julkisen vallan käyttöä koskevan päätöksenteon lainmukaisuus, yhtenäisyys ja objektiivisuus. Hallintovaliokunta on todennut, että virkamiehen oikeusasemaan kuuluvat riippumattomuuden ja itsenäisyyden vaatimukset liittyvät keskeisesti julkisen vallan käyttämiseen. Virkamiehen tehtävänä on muun muassa turvata, että kansalainen saa hänelle kuuluvat edut ja oikeudet. Virkamiehen virassapysymisoikeus on luotu paljolti muun muassa virkamiehen objektiivisuutta ja riippumattomuutta takaamaan (HaVM 5/1994 vp; HaVL 8/1998 vp). Virkamieshallintoperiaate on saanut ilmentymänsä perustuslain 124 §:ssä, johon on otettu säännök-

set siitä, milloin julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle. Säännöksen mukaan merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaisille.

Saadun selvityksen mukaan jo asian valmistelun aikana on vallinnut yksimielisyys siitä, että esimerkiksi hoitotyötä tekevillä henkilöillä on tehtävissään erityinen vastuu. Kuitenkaan valmistelussa ei ole katsottu tämän vastuun taustalla olevien seikkojen vaativan virkasuhteen olemassaoloa. Tällainen näkemys ei ole ongelmaton. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että esimerkiksi sairaanhoidon ja terveydenhuollon tehtävissä työskentelevän henkilön tehtäviin saattaa sisältyä tosiasiallisesti myös sellaisia osia, jotka vaativat virkasuhteen käyttöä julkisen vallan käyttämisen perusteella.

Julkisen vallan käsite on omaksuttu muuallakin lainsäädännössä. Rikosoikeudellisen virkavastuun alan henkilöllisessä ulottuvuuden määrittelyssä on käytetty julkisen vallan käsitettä ja vastikään voimaantulleessa rikoslain 40 luvussa on nimenomaan julkisen vallan käsitteen määrittelmä.

Hallituksen esityksessä on lähdetty siitä, että julkisen vallan käytölle on vakiintunut tietty sisältö. Vaikka sisältö ei ole tarkasti määriteltävissä, se on rajoiltaan katsottu täsmällisemmäksi kuin julkisen hallintotehtävän käsite. Julkisen vallan käytöstä on muun muassa kysymys, kun henkilö "lakiin perustuvan toimivaltansa perusteella yksipuolisesti päättää toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta tai antaa toista velvoittavan määräyksen tai muulla tavalla tosiasiallisesti puuttuu toisen etuun tai oikeuteen". Käytännön soveltamistilanteita ajatellen julkisen vallan käytön käsitettä on selostettu kuntalain uuden 44 §:n perusteluissa sosiaali- ja terveydenhuoltoa, opetusala sekä valvonta- ja pelastustehtäviä koskevin esimerkein. Julkisen vallan käyttöä voi sisältyä myös tehtävään, johon sisältyy esittelyä kunnallisessa päätöksentekoprosessissa. Niin ikään julkisen vallan käytöstä on kyse viranhaltijan käyttäessä kunnan dele-

goitua päätösvaltaa. Julkisen vallan käyttöä voi sisältyä myös erilaisiin valmistelutehtäviin. Hallituksen esityksen perustelujen tapaan valiokunta korostaa, että jos tehtävään sisältyy vain vähäisessäkin määrin julkisen vallan käyttöä, henkilö tulee ottaa virkasuhteeseen. Näin on asianlaita silloinkin, vaikka julkisen vallan käyttö tulee tehtävässä kyseeseen vain teoriassa. Hallintovaliokunta uudistaa tässä yhteydessä opettajien osalta aiemmin lausumansa (HaVL 8/1998 vp). Esimerkiksi sosiaalitoimessa on perusteltu myös säilyttää nykyinen erityissääntely.

Julkisen hallintotehtävän käsitteen ongelma on, että se on rajoiltaan epämääräisempi kuin julkisen vallan käsite. Julkisen hallintotehtävän käsitettä on myös pidetty laajempina kuin julkisen vallan käsitettä. Julkiseen hallintotehtävään ei välttämättä sisälly julkisen vallan käyttöä. Julkisen hallintotehtävän katsotaan viittaavan lainsäädännössä määriteltyyn ja tietyn elimen tai yksikön hoidettavaksi osoitettuun tehtävään. Tässä suhteessa voidaan puoltaa julkisyhteisön tehtävässä julkista hallintotehtävää virkasuhteen perustana. Kuntalain 44 §:n sanamuotokin puhuu viranomaistehtävistä. Kansalaisten on voitava luottaa siihen, että julkisyhteisön tehtävät hoidetaan asianmukaisesti.

Valiokunta on lopulta päätenyt edellä lausuttu huomioon ottaen siihen, että julkisen vallan käsite on tässä yhteydessä perustellumpi tapa määrittää virkasuhteen käyttöala. Asian tarkastelua on kuitenkin jatkettava ja arvioitava perusteellisesti julkisen vallan käytön raja-alueita.

46 §. Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi. Perustuslakivaliokunnan tavoin hallintovaliokunta pitää oleellisena, että virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi ei heikennä alkuperäisen palvelusuhteen ehtoja. Tämä on pykälän soveltamisen edellytys.

Lisäksi perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten selvyiden vuoksi pykälän viimeistä virkettä on aiheellista täydentää niin, että "virkasuhde muuttuu pykälässä mainitussa tarjouksessa tarkoitetuksi työsuhteeksi".

Säättämisjärjestys

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säättämisjärjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina seuraavasti:

1.

Laki

kunnallisesta viranhaltijasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

2 luku

Virkasuhteen alkaminen

3—6 §
(Kuten HE)

7 §

Terveystilaa koskeva selvitys

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jollei terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja ole käytettävissä virkasuhteeseen otettaessa, ottaminen on suoritettava ehdollisena. Ehdollisesti otetun viranhaltijan on esitettävä tiedot ottamisesta päättävän viranomaisen asettaman kohtuullisen määräajan *kuluessa* ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien. Jos tietoja ei esitetä määräajassa tai ottamisesta päättävä viranomainen ei tietojen johdosta katso voivansa vahvistaa ehdollisesti toimitettua ottamista, viranomainen toteaa päätöksellään ottamisen rauenneeksi. Muussa tapauksessa ottamisesta päättävä tai alempi täytäntöön paneva viranomainen päättää ottamisen vahvistamisesta.

8—10 §
(Kuten HE)

3 luku

Työnantajan velvollisuudet

11—16 §
(Kuten HE)

4 luku

Viranhaltijan velvollisuudet

17 §
(Kuten HE)

18 §

Sivutoimi ja kilpaileva toiminta

Sivutoimella tarkoitetaan virkasuhdetta, *palattua* työtä ja pysyväisluonteista tehtävää, joista viranhaltijalla on oikeus kieltäytyä, sekä ammatin, elinkeinon ja liikkeen harjoittamista.

(2—5 mom. kuten HE)

19 §

Terveystietojen antaminen

Sen lisäksi, mitä työterveyshuoltolaissa (1383/2001) säädetään, viranhaltija on velvolli-

nen työnantajan pyynnöstä antamaan tälle tehtävän hoitamisen terveydellisiä edellytyksiä koskevat *tarpeelliset* tiedot työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi. Viranhaltija on myös velvollinen työnantajan määräyksestä osallistumaan hänen terveydentilansa toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on välttämättöntä tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi. Viranhaltijalle on ennen määräyksen antamista varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Potilaan itsemääräämisoikeudesta säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 6 §:ssä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista työnantajan määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista välttämättömistä kustannuksista vastaa työnantaja.

20 §
(Kuten HE)

5 luku

Virkasuhteessa tapahtuvat muutokset

21—24 §
(Kuten HE)

25 §

Viranhaltijan asema liikkeen luovutuksessa

(1 mom. kuten HE)

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista virkasuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle omistajalle tai haltijalle (*poist.*). Jos luovutus tapahtuu yksityisoikeudelliselle yhteisölle tai säätiölle, siirtyvät viranhaltijat työsopimussuhteeseen luovutuksen saajan palvelukseen. *Mitä edellä on lausuttu oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymisestä, ei tällöin kuitenkaan koske niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, jotka johtuvat nimenomaan virkasuhteesta eivätkä ole ominaisia työsuhteelle.*

(3 ja 4 mom. kuten HE)

6 luku

Virkavapaa

26—29 §
(Kuten HE)

7 luku

Lomauttaminen

30 §

Lomauttaminen

(1—3 mom. kuten HE)

Jos viranhaltija on lomautettu toistaiseksi, on virantoimituksen alkamisesta ilmoitettava vähintään viikkoa ennen, jollei toisin ole sovittu. (*Poist.*)

Jos lomauttamista koskeva päätös on kumottu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta muulla kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla perusteella ja työnantaja on uudella päätöksellä päättänyt samasta lomauttamisesta ja tämä päätös on saanut lainvoiman, katsotaan lomauttaminen tehdyksi ensin tehdyn päätöksen mukaisesti, jollei ensin tehdyn päätöksen lomautuksen ilmoitusajasta tai lomautuksen peruuntumisesta muuta johdu. (Uusi 5 mom.)

31 §

Lomautusmenettely

(1 mom. kuten HE)

Lomautusta koskeva päätös on annettava viranhaltijalle tiedoksi kirjallisesti vähintään 14 päivää ennen lomautuksen alkamista. Lomautuspäätös annetaan viranhaltijalle henkilökohtaisesti. Jos lomautuspäätöstä ei voida antaa henkilökohtaisesti, sen saa toimittaa kirjeitse samaa määräaikaa noudattaen. Kirjeitse toimitetun päätöksen katsotaan tulleen viranhaltijan tietoon viimeistään seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on lähetetty. Lomautuspäätöksessä tulee mainita lomautuksen peruste, sen alkamisaika ja määräaikaisen lomautuksen kesto sekä toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen osalta sen

arvioitu kesto. Lomautuspäätös on annettava tiedoksi luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen viranhaltijaan myös työvoimaviranomaiselle.

32 ja 33 §
(Kuten HE)

8 luku

Virkasuhteen päättymisen

34 §

Virkasuhteen päättymisen ilman irtisanomista

Virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa:

(1—4 kohta kuten HE)

5) kun viranhaltijan tämän lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ehdollista valintaa ei vahvisteta, valinnan raukeamista koskevan päätöksen tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä lukien; tai

(6 kohta kuten HE)

35—44 §
(Kuten HE)

45 §

Menetettyjen ansioiden korvaaminen

Kun virkasuhteen päättämistä koskeva asia on 44 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa lainvoimaisesti ratkaistu ja työnantaja on saanut 2 momentissa tarkoitetun selvityksen, viranhaltijalle maksetaan viipymättä virkasuhteen lainvastaisen päättymisen johdosta saamatta jäänyt säännöllisen työajan ansio vähennettynä samalta ajalta muissa palvelussuhteissa, ammatinharjoittajana tai yrittäjänä ansaitulla vastaavalla ansiolla, jota viranhaltija ei olisi saanut virkaa hoitaessaan. Samoin otetaan vähennyksenä huomioon viranhaltijalle maksettu työttömyysturvalaissa (1290/2002) tarkoitettu *ansiopäiväraha, peruspäiväraha ja työmarkkinatuki* sekä vastaa-

valta ajalta hänelle maksettu sairausvakuutuslain mukainen päivä- ja äitiysraha.

Viranhaltija on velvollinen esittämään työnantajalle viipymättä luotettavan selvityksen *saaamistaan 1 momentissa tarkoitetuista muista ansiotuloista, ansiopäivärahasta, peruspäivärahasta, työmarkkinatuesta sekä sairausvakuutuskorvauksista.*

Työnantaja on velvollinen viipymättä maksamaan työttömyysvakuutusrahastolle 75 prosenttia ja asianomaiselle työttömyyskassalle 25 prosenttia viranhaltijalle maksetusta *ansiopäivärahasta* ja kansaneläkelaitokselle viranhaltijalle maksetun peruspäivärahan tai työmarkkinatuen.

(4 mom. kuten HE)

Mitä tässä pykälässä säädetään ansiopäivärahasta, peruspäivärahasta ja työmarkkinatuesta, koskee myös työttömyysturvalain (602/1984) perusteella maksettua ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa ja peruspäivärahaa sekä työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) perusteella maksettua työmarkkinatukea. (Uusi 5 mom.)

46 §
(Kuten HE)

9 luku

Virantoimituksesta pidättäminen

47—49 §
(Kuten HE)

10 luku

Muutoksenhaku

50—52 §
(Kuten HE)

53 §

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Sen estämättä, mitä oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta hallintolainkäyttölaissa

(586/1996) säädetään, on kunnallisvalituksen tehnyt asianomainen viranhaltija tai muu henkilö, jonka on katsottava tehneen valituksen viranhaltijan puolesta, vaadittaessa velvoitettava korvaamaan työnantajan kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, mikäli valitus koskee tässä laissa tarkoitettua asiaa eikä valitusta hyväksytä. *Vastaavasti viranomaisen on velvoitettava korvaamaan kunnallisvalituksen tehneen asianosaisen kohtuulliset oikeudenkäyntikulut, mikäli päätös valituksen johdosta osittain tai kokonaan kumotaan.*

Edellä 1 momentista poiketen oikeudenkäyntikuluja ei velvoiteta korvattavaksi silloin, kun päätös koskee virkaan ottamista tai jos asia on ollut oikeudellisesti niin epäselvä, että oikeudenkäyntikulujen korvaamista on muutoin pidettävä asian laatu tai olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana.

11 luku

Erinäiset säännökset

54 §

Yhdistymisvapaus

Viranhaltijalla on oikeus kuulua yhdistykseen sekä osallistua tällaisen yhdistyksen toimintaan. Hänellä on myös oikeus perustaa (*poist.*) yhdistys. Viranhaltijalla on niin ikään vapaus olla kuulumatta edellä tarkoitettuun yhdistykseen. Tämän oikeuden ja vapauden käytön estäminen ja rajoittaminen on kiellettyä.

55—58 §
(Kuten HE)

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

59 ja 60 §
(Kuten HE)

2.

Laki

kuntalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun kuntalain (365/1995) 44 a ja 44 b § sekä 47—49 §, sellaisina kuin niistä ovat 44 a ja 44 b § laissa 413/2000, sekä muutetaan 44, 45 ja 46 §, sellaisena kuin niistä on 45 § osaksi laissa 486/1996, seuraavasti:

6 luku

Henkilöstö

44 ja 45 §
(Kuten HE)

46 §

Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Mikäli viran tehtäviin ei kuulu julkisen valtion käyttöä ja työnantaja on tarjonnut viranhaltijalle työsuhteista tehtävää vähintään entisillä palvelussuhteen ehdoilla sekä antanut viranhal-

HaVM 31/2002 vp — HE 196/2002 vp

tijalle työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetun kirjallisen selvityksen työnteon keskeisistä ehdoista, työnantaja voi päättää, että virkasuhde muutetaan työsopimussuhteeksi. Virkasuhde muuttuu *tässä pykälässä tarkoitetun työn-*

antajan tarjouksen mukaiseksi työsopimussuhteeksi päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Matti Väistö /kesk	Paula Lehtomäki /kesk
vpj.	Pertti Turtiainen /vas	Pekka Nousiainen /kesk
jäs.	Janina Andersson /vihr	Heli Paasio /sd
	Rakel Hiltunen /sd	Aulis Ranta-Muotio /kesk
	Valto Koski /sd	Pekka Ravi /kok
	Esko Kurvinen /kok	Petri Salo /kok
	Lauri Kähkönen /sd	Arto Seppälä /sd
	Kari Kärkkäinen /kd	Marja Tiura /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.